

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

KLAASVELDERWEG 11-21

TE LEMIERS

GEMEENTE VAALS

Project: VAA.WAL.ECO
Rapportnummer: 09063526
Status: Eindrapportage
Datum: 23 oktober 2009
Opdrachtgever: Gemeente Vaals
Dhr. M. Francotte
Postbus 450
6290 AL Vaals
Contactpersoon: Vandewall Planologisch Advies bv
Dhr. C. Vandewall
Sint Maartenslaan 26
6221 AX Maastricht
Tel. 043 - 3217613
Mob. 06 - 46333284

Uitvoerder: Econsultancy bv
Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Fax 0485 - 581810
Mail Boxmeer@Econsultancy.nl

Opsteller: Ing. M. Koen
Paraaf:

Kwaliteitscontroleur: Ir. J. Mos
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen	5
5.5	Libellen en dagvlinders	6
5.6	Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	6
6.1	Flora- en faunawet	6
6.2	Algemene zorgplicht	8
6.3	Gebiedsbescherming	8
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Vaals opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Klaasvelderweg 11-21 te Lemiers in de gemeente Vaals.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw, alsmede sloop op de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever en de gemeente Vaals bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1.500 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Klaasvelderweg 11-21, in de kern van Lemiers in de gemeente Vaals (zie bijlage 1). De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Vaals, sectie A, nummer 8636.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 69 E (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 197.620$, $Y = 310.820$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 197/310.

De onderzoekslocatie is bebouwd met een kleinschalig appartementengebouw, bestaande uit zes wooneenheden. De bebouwing bestaat uit bakstenen muren, voorzien van een spouw, en een licht overstekend dakpannen dak met langs de rand een houten betimmering. Het overige deel van de onderzoekslocatie betreft een tuin. De tuin, bestaande uit grasland, voormalige sier/moestuin en enkele bomen en struiken, is al enige tijd niet meer onderhouden, waardoor er een verruigd karakter is ontstaan. In de tuin bevindt zich tevens een vervallen houten schuurtje/tuinhuisje.

De onderzoekslocatie bevindt zich binnen de bebouwde kom van Lemiers. Direct ten oosten van de bebouwing op de locatie is de Klaasvelderweg gelegen. De directe omgeving bestaat voornamelijk uit tuinen en woningen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, in de directe nabijheid of grenzend aan een gebied dat aangewezen is of aangewezen zal worden als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied betreft het Natura 2000-gebied "Het Geuldal". Het Vijlenerbos bevindt zich, als onderdeel van het Natura 2000-gebied, op circa 1,8 km ten zuiden van de onderzoekslocatie.

Ecologische Hoofdstructuur en Provinciale Ontwikkelingszone Groen

De onderzoekslocatie ligt niet in een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS of de POG. Een aantal gebiedsonderdelen direct buiten de bebouwde kom van Lemiers zijn wel onderdeel van de EHS en/of de POG.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep

De opdrachtgever is voornemens om de zes bestaande appartementen op de onderzoekslocatie te slopen en een woon-zorgcomplex (wozoco) te realiseren met 14 appartementen. Ten behoeve van de nieuwbouw zal tevens alle beplanting en vegetatie, inclusief het houten schuurtje/tuinhuisje, van de onderzoekslocatie worden verwijderd.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 30 september 2009. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

De provincie Limburg heeft alle broedvogelsoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten die op de Rode Lijst staan, bijvoorbeeld huismus, ringmus, huiszwaluw en boerenzwaluw. Dit zijn moeilijk te onderzoeken soorten, waarbij de waarde van de verkregen gegevens in geen verhouding staat tot de inspanningen die nodig zijn voor het verzamelen van goede gegevens. Van deze soorten worden geen kwantitatieve gegevens verzameld, wel wordt onderzocht of ze in een kilometerhok voorkomen.

Uit de gegevens van provincie Limburg met betrekking tot broedvogels blijkt dat de bebouwde kom van Lemiers, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op broedvogels. Bij de broedvogelinventarisatie in 1997, zijn binnen het betreffende kilometerhok 43 territoria (23 soorten) vastgesteld van voor Limburg schaarse soorten. Van de 43 zijn 14 territoria (9 soorten) van Limburgse aandachtsoorten en van deze 14 zijn 12 territoria (8 soorten) van Rode Lijst soorten. De 43 vastgestelde territoria van 23 verschillende soorten, waaronder gele kwikstaart, koekoek, spotvogel, buizerd en kwartel, hebben geen betrekking op de onderzoekslocatie of de bebouwde kom en zijn tevens, wegens het ontbreken van geschikt (broed)habitat, niet op de onderzoekslocatie en in de bebouwde kom te verwachten.

Onder de categorie "algemene soorten" zijn binnen het kilometerhok 27 verschillende soorten vastgesteld, waaronder de Rode Lijst soorten boerenzwaluw, huismus, huiszwaluw, kneu en ringmus. Het aantal territoria en de locaties van de 27 algemene soorten zijn wegens eerder genoemde redenen niet vastgelegd.

De onderzoekslocatie biedt, vanwege de aanwezigheid van diverse bomen en struiken, broedgelegenheid aan algemene soorten als merel, heggenmus, zanglijster en houtduif. De te slopen bebouwing biedt broedgelegenheid aan soorten als huismus en huiszwaluw. Tijdens het veldbezoek zijn onder de dakrand aan de oostzijde van de te slopen bebouwing nestresten van huiszwaluw aangetroffen. De aanwezige bomen in de tuin zijn gecontroleerd op holtes, welke niet aangetroffen. Hierdoor zijn nestlocaties van spechten op de onderzoekslocatie uit te sluiten.

Daar het veldbezoek buiten het broedseizoen heeft plaatsgevonden, kunnen geen harde uitspraken worden gedaan, omtrent het al dan niet voorkomen van broedvogels als huismus. Het is wel met zekerheid vast te stellen dat huiszwaluwen gebruik maken van de te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie als nestlocatie.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (Limpens *et al.* 2009) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, vale vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, Bechstein's vleermuis, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

Volgens de NHGL Werkatlas zoogdieren in Limburg (Huizinga *et al.* 2005) zijn er geen waarnemingen gedaan van vleermuizen in de periode 1994 - 2004. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het gebrek aan veldonderzoek na 1993. Voor 1993 zijn namelijk de meeste hierboven genoemde soorten binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt voor het vormen van kolonies vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die mogelijk toegang verlenen tot de spouwmuren. De geschikte openingen bevinden zich voornamelijk tussen de plank, direct onder de dakrand, en de muur aan de oostzijde van de bebouwing. De openingen zijn echter dermate klein dat naar verwachting alleen gewone dwergvleermuizen hier gebruik van kunnen maken. Tijdens het veldbezoek zijn bij en aan de muren van de te slopen bebouwing enkele vleermuiskeutels aangetroffen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning is het niet vast te stellen of de te slopen bebouwing een vaste verblijfsfunctie heeft voor vleermuizen, naar verwachting gewone dwergvleermuis, of dat het een incidenteel geval betreft.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn, wegens het ontbreken van holtes, niet geschikt als vaste verblijfplaats voor vleermuizen. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van een boomafhankelijk vleermuissoort is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bebouwing in de directe omgeving van de onderzoekslocatie vormen potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie naar verwachting geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foeragerende vleermuizen

De tuin van de onderzoekslocatie zal mogelijk door enkele vleermuizen, naar verwachting gewone dwergvleermuis, worden gebruikt om te foerageren. De plannen zullen, naar verwachting, geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. De meeste mogelijk aanwezige vleermuizen zullen buiten de bebouwde kom gaan foerageren. Daarnaast zijn in de directe omgeving diverse tuinen aanwezig, welke vergelijkbare foerageermogelijkheden bieden aan vleermuizen.

Vliegroutes

Op de onderzoekslocatie zijn geen lijnvormige en/of donkere landschapselementen aanwezig, waarlangs vleermuizen zich door het (open) landschap kunnen verplaatsen. Verstoring ten aanzien van potentiële vliegroutes is niet aan de orde.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de gegevens uit de NHGL Werkatlas zoogdieren in Limburg (Huizinga *et al.* 2005) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie, algemene soorten als egel, mol, huis(spits)muis, woelrat en rosse woelmuis waargenomen. Van de strenger beschermde grondgebonden zoogdieren zijn, in de periode 1994-2004, waterspitsmuis, steenmarter en das waargenomen.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor algemene grondgebonden zoogdieren. Door de aanwezigheid van ruigte vegetatie en beplanting zijn voor zoogdieren als egel en huis(spits)muis tal van plekken om te schuilen. Voor de te verwachten algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie vormt in principe een geschikt habitat voor de steenmarter. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door deze soort. Daarbij zijn met betrekking tot de appartementen geen geschikte openingen aanwezig waardoor een steenmarter toegang heeft tot de bebouwing. Het gebruik van de onderzoekslocatie als vaste verblijfplaats door steenmarter is niet aannemelijk.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens uit het 'Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008' van RAVON (Herder *et al.* 2009) zijn binnen het betreffende kilometerhok of in de directe omgeving de tabel 3 soort kamsalamander waargenomen. Volgens overige verspreidingsgegevens van RAVON (1997 - 2006) zijn binnen enkele kilometers tevens de tabel 1 & 2 soorten: alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker waargenomen.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt landhabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden tussen de ruigte en onder de beplanting.

Doordat wateroppervlakten als beken, sloten, plassen en vijvers op de onderzoekslocatie ontbreken is het voorkomen van vissen en voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën uit te sluiten.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is, mede vanwege de ligging binnen stedelijk gebied, geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig.

5.5 Libellen en dagvlinders

In de periode 1977 tot 2003 zijn geen beschermde libellen- en juffersoorten waargenomen op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (Hermans *et al.* 2004). Voor libellen geldt overigens dat aanwezigheid van water nodig is ter voortplanting en gezien het ontbreken hiervan kan gesteld worden dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

In de periode 1990 tot 1999 zijn tevens geen populaties aangetroffen van beschermde dagvlindersoorten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (Akkermans *et al.* 2001). Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde dagvlindersoort.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten.

Uit de gegevens van provincie Limburg met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de bebouwde kom van Vaals, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op beschermde planten. Volgens de kartering in de periode 1991 - 2007, zijn binnen het betreffende kilometerhok 75 schaarse soorten, waarvan 41 Limburgse Lijst soorten, waargenomen. Van de 41 soorten hebben 6 soorten een bij wet beschermde status. Het betreft hier gevlekte orchis, gewone dotterbloem, maretak, rapunzelklokje en slanke sleutelbloem.

De waarnemingen van de Flora- en faunawet soorten hebben geen betrekking op de onderzoekslocatie of de directe omgeving. Gezien het voormalige gebruik van de onderzoekslocatie als siertuin, is het niet te verwachten dat er beschermde plantensoorten, via een natuurlijke wijze, op de locatie aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen. Hierbij is tevens gelet op beschermde muurvegetatie.

De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten, waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, op de onderzoekslocatie niet, op natuurlijke wijze, te verwachten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In het kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen ten aanzien van broedvogels en vleermuizen niet uit gesloten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfsindicaties, of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Een aantal vogelsoorten, waaronder de meeste roofvogels, gierzwaluw en huismus, zijn in alle gevallen het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of omdat de soort ieder jaar weer gebruik maakt van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast hebben nestlocaties van onder andere spechten en zwaluwen in bepaalde situaties een jaarrond beschermd status.

Nestlocaties van huismus zijn buiten het broedseizoen beschermd. Het betreft een soort uit de beschermingscategorie 2 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (LNV, 25 augustus 2009). Gelet op de toegankelijke nestgelegenheid onder de dakpannen is het niet uitgesloten dat huismus van de onderzoekslocatie gebruik maakt als broedplaats. Een aanvullend onderzoek binnen het broedseizoen kan uitsluitsel geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door deze jaarrond beschermde soorten.

Nestlocaties van huiszwaluw zijn in uitzonderlijke gevallen ook buiten het broedseizoen beschermd. Het betreft een soort uit de beschermingscategorie 5 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (LNV, 25 augustus 2009). Gelet op de aanwezigheid van nestresten, maken huiszwaluwen gedurende het broedseizoen gebruik van de onderzoekslocatie. Voor categorie 5 soorten, zoals huiszwaluw, geldt dat deze niet jaarrond beschermd zijn, mits er in de directe omgeving alternatieve nestlocaties aanwezig zijn. Door middel van een omgevingscheck kan worden bepaald of er in de directe omgeving alternatieve nestlocaties aanwezig zijn.

Voor de overige te verwachten broedvogels geldt dat, indien de bomen en struiken buiten het broedseizoen worden verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend blijft echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren.

Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen

Gelet op de toegankelijkheid van de bebouwing is het niet uitgesloten dat gewone dwergvleermuis van de onderzoekslocatie gebruik maakt als vaste rust- of verblijfplaats. Een aanvullend onderzoek gedurende de periode mei-september kan uitsluitend geven over het gebruik van de bebouwing op de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient te worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij uitvoering van het project.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

In dit geval betekent dat er rekening moet worden gehouden met het mogelijk voorkomen van algemene zoogdieren als egel en amfibieën als gewone pad wanneer beplanting wordt verwijderd. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om weg te komen. Dergelijke activiteiten vinden bij voorkeur niet plaats tijdens de winterslaap. Aanwezige dieren die niet uit zichzelf de locatie verlaten, dienen met zorg te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten de verstorende ingreep.

In het kader van de algemene zorgplicht zijn verder geen aanvullende maatregelen nodig.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de invloedssfeer van een Natura 2000-gebied. Externe werking is derhalve niet aan de orde. De onderzoekslocatie maakt tevens geen deel uit van de EHS of POG. De EHS en POG zullen dan ook niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Gemeente Vaals een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Klaasvelderweg 11-21 te Lemiers in de gemeente Vaals.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen nieuwbouw, alsmede sloop op de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep:

De opdrachtgever is voornemens om de zes bestaande appartementen op de onderzoekslocatie te slopen en een woon-zorgcomplex (wozoco) te realiseren met 14 appartementen. Ten behoeven van de nieuwbouw zal tevens alle beplanting en vegetatie, inclusief het houten schuurtje/tuinhuisje, van de onderzoekslocatie worden verwijderd.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De bomen en struiken in de tuin op de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheid bieden aan algemene broedvogels. De stenen bebouwing op de locatie is in gebruik als nestlocatie door huiszwaluwen. Daarnaast kan de ruimte onder de dakrand broedgelegenheid bieden aan huismus.

De stenen bebouwing beschikt over potentiële verblijfsmogelijkheden voor gewone dwergvleermuis. De tuin van de onderzoekslocatie zal mogelijk door enkele vleermuizen, naar verwachting gewone dwergvleermuizen, worden gebruikt om te foerageren. Verder vormt de tuin een geschikt habitat voor enkele algemene grondgebonden zoogdieren en betreft het geschikt landhabitat voor algemene amfibieën.

Voor de Flora- en faunawet soorten uit de overige soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Voor nestlocaties van huiszwaluw geldt dat deze niet jaarrond beschermd zijn, mits er in de directe omgeving alternatieve nestlocaties aanwezig zijn. Door middel van een omgevingscheck kan worden bepaald of er in de directe omgeving alternatieve geschikte nestmogelijkheden aanwezig zijn.

Voor de overige te verwachten broedvogels, met uitzondering van huismus, geldt dat, indien de bomen en struiken buiten het broedseizoen worden verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Er wordt in de Flora- en faunawet geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend blijft echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Gebiedsbescherming

De EHS en POG zullen niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan niet worden uitgesloten dat gewone dwergvleermuizen gebruik maken van de stenen bebouwing op de onderzoekslocatie als vaste verblijfplaats. Door de uitvoering van aanvullend veldonderzoek gedurende het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld dan wel worden uitgesloten.

Voor huismus geldt dat aanvullend veldonderzoek binnen het broedseizoen plaats dient te vinden om uitsluitel te kunnen geven over het gebruik van de ruimte onder de dakpannen door deze vogelsoort waarvan de nestlocatie jaarrond is beschermd.

Door middel van een omgevingscheck kan worden bepaald of er in de directe omgeving alternatieve geschikte nestmogelijkheden aanwezig zijn.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Het verkrijgen van een ontheffing ten aanzien van het verstoren van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en jaarrond beschermde nestlocaties van huismus, is in het kader van ruimtelijke ontwikkeling niet meer mogelijk. Indien de stenen bebouwing op de onderzoekslocatie een vaste verblijfsfunctie heeft voor gewone dwergvleermuis en/of een nestlocatie vormt voor huismus, zullen deze functies zowel tijdens als na de werkzaamheden behouden moeten blijven. Hiervoor moeten er passende maatregelen worden getroffen, die goedgekeurd dienen te worden door het Ministerie van LNV door middel van een ontheffingsaanvraag.

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van niet jaarrond beschermde nestlocaties is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is. Indien uit een omgevingscheck blijkt dat in de directe omgeving alternatieve geschikte nestmogelijkheden voor huiszwaluw aanwezig zijn, zijn passende maatregelen en goedkeuring door middel van een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

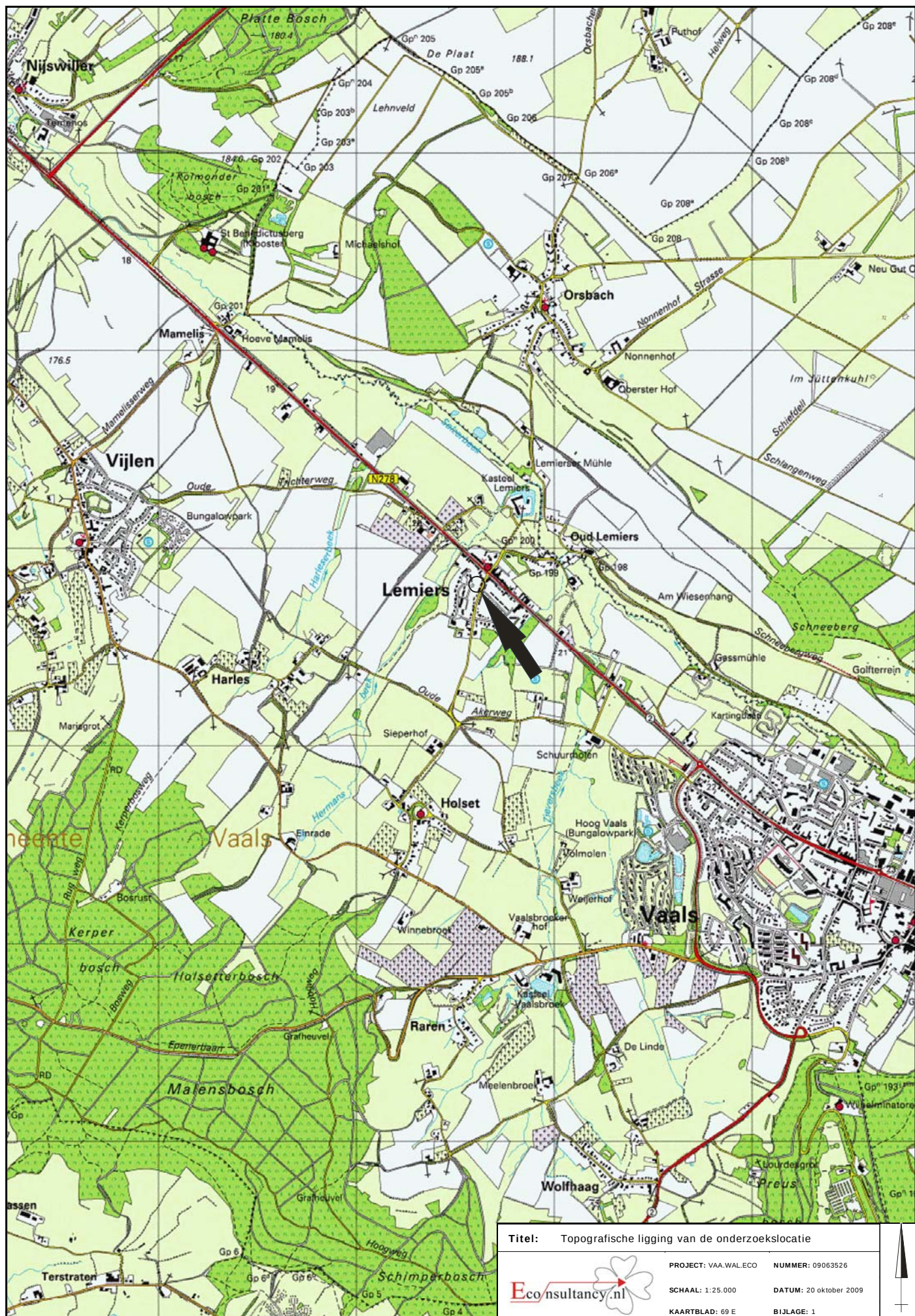
Vrijblijvend advies

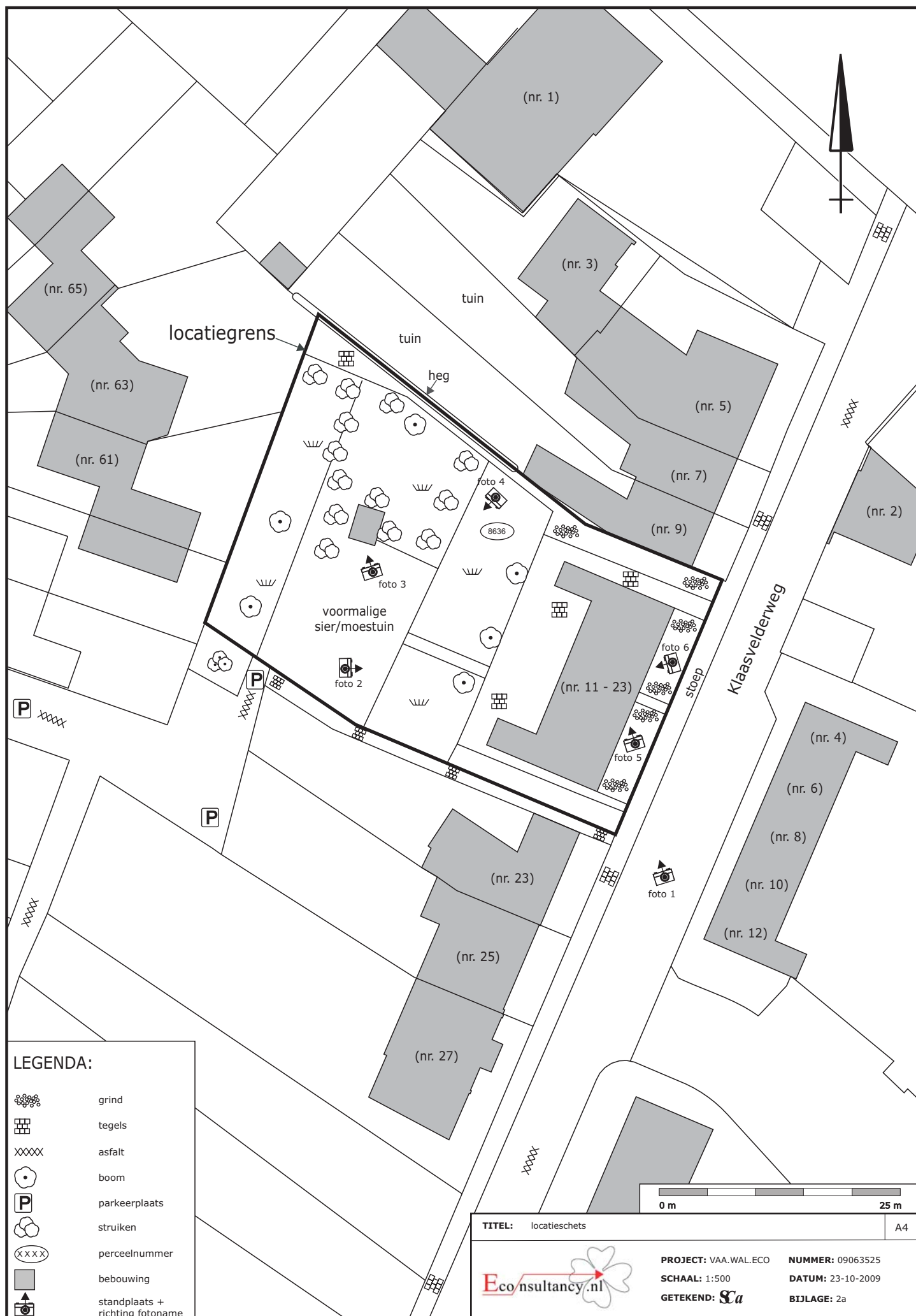
Door de toekomstige bebouwing weer geschikt te maken voor huiszwaluw of door het plaatsen van speciale huiszwaluwnest(kast)en op de te realiseren nieuwbouw, kan de onderzoekslocatie weer deel gaan uitmaken van het broedbiotoop van deze Rode Lijst soort.

Tabel I geeft een overzicht van de te verwachten verstoring en de daarbij behorende vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	mogelijk	ja	nee*	*mits nestgelegenheid buiten broed-seizoen wordt verwijderd en mits door omgevingscheck alternatieve nestmogelijkheden voor huiszwaluw worden vastgesteld
	jaarrond beschermd	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën		mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Reptielen		nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. voorzijde te slopen appartementengebouw

Foto 2. achterzijde te slopen appartementengebouw

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. schuurtje/tuinhuisje in verruigde sier/moestuin van onderzoekslocatie

Foto 4. verruigd grasland in tuin van onderzoekslocatie

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 5. geschikte toegangsmogelijkheid voor gewone dwergvleermuizen

Foto 6. nest van huiswaluw onder dakrand appartementengebouw

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Akkerman R.W., Pahlplatz R.A.J., Veling K. 2001. Dagvlinders in Limburg. Verspreiding en ecologie 1990 – 1999. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht © Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht; De Vlinderstichting, Wageningen.
- Herder, J.E., A. van Diepenbeek, R.C.M. Creemers, 2009. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03,
- Hermans J.T., Akkermans R.W., Mertens F., Weele J. van der & Heijligers H.W.G., 2004. Werkatlas libellen in Limburg. 2^e. inventarisatiegegevens periode 1977-2003. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Huizenga C.E., Verheggen L.S.G.M., Akkermans R.W., 2005. Werkatlas Zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Hustings F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006. Avifauna van Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (april 2009). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging VZZ.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
- www.ravon.nl (verspreidingsgegevens amfibieën en reptielen)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.vlinderstichting.nl (soort- en verspreidingsgegevens vlinders en libellen)
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.vzz.nl (soortgegevens zoogdieren)
- www.zoogdieratlas.nl (verspreidingsgegevens zoogdieren)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas, konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmbloem, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.